

3 světová ■ válka

již začala

O schopnostech vlád odhalovat teroristy, migrační krizi, nebezpečí volného pohybu osob a o ruské propagandě s Michaelem Chertoffem, bývalým americkým ministrem pro vnitřní bezpečnost, a prof. Boazem Ganorem, zakladatelem a výkonným ředitelem International Institute for Counter-Terrorism z Izraele.

Rozhovor vedl **JIŘÍ Š. CIESLAR**

Teroristické útoky v Paříži a v Bruselu zastihly Evropskou unii nepřipravenou. Přesto, podařilo se nám na tyto hrozby úspěšně zareagovat?

Boaz Ganor: Evropská unie čelí vážným problémům. Teroristické útoky, které se u nás staly, bohužel nebudou poslední. Domnívám se, že představitelé Evropské unie i jednotlivých zemí by měli změnit způsob uvažování nad evropskou bezpečností. Jedna z věcí, která je zcela zásadní, je otázka Schengenu. Pokud nemáte kontroly na hranicích v rámci Unie, čelíte zvýšené hrozbě průniku teroristů. Hrozba, které Evropská unie i nadále čelí, si změnu uvažování opravdu zaslouží. Druhou věcí je přístup k imigrační krizi. Zdá se mi, že Unie zatím nenašla ten správný, vyrovnaný přístup mezi nutnou pomocí těm, kteří opravdu potřebují azyl, a těmi, kteří se do Evropy snaží dostat z jiných, především ekonomických důvodů. Evropa nemůže zůstat otevřená komukoli, kdo se do ní chce dostat! Myslím, že účinným řešením by bylo vytvoření bezpečných zón přímo v zemích, kde probíhají konflikty, tedy v severní části Sýrie a Iráku.

Michael Chertoff: Nedůvěra vůči řešení současných hrozeb, které Evropská unie čelí ze strany partnerů, nezmizí, dokud bude v rámci členských států Unie volný pohyb osob. Je třeba rozhodné a rychlé akce tak, aby se pohyb imigrantů v rámci Evropy dostal pod kontrolu.

V rámci přednášky jste, pane Chertoffe, zmínil několik nástrojů, které USA po útocích 11. září začaly využívat a které pomohly předejít dalším teroristickým útokům na americké půdě. Zvláště použití a analýzu metadat. Zaostává v tomto směru Evropská unie?

Michael Chertoff: Domnívám se, že také evropské země sbírají a vyhodnocují všemožná data. Viděli jsme to i po útocích v Paříži. Ale to není podstata toho, s čím jsme přišli my v USA, když jsem byl v úřadě. Klíčovou věcí je sbírat a vyhodnocovat data ještě před tím, než k teroristickému útoku dojde. Dělali jsme si analýzu, z které jasně vyplynulo, že pokud bychom programy na analýzu metadat používali v době, která předcházela útokům z 11. září, byli bychom bývali schopni te-

PRAVDA JE, ŽE UŽ JSME UPROSTŘED 3. SVĚTOVÉ VÁLKY.

Ale zcela odlišné války. Jedná se o válku konceptů. Čelíme totiž válce náboženství. Nejde však o střet mezi náboženstvími, nýbrž o konflikt uvnitř náboženství a dopady na náboženství další.

BOAZ GANOR

- vědecký pracovník Davisova centra na Harvard University;
- je zakladatelem a výkonným ředitelem International Institute for Counter-Terrorism v izraelské Herzliji;
- je členem izraelské Národní komise pro vnitřní bezpečnost;
- přednáší o terorismu na kurzech pro vrchní velení izraelských ozbrojených sil i pro mnoho dalších institucí po celém světě.

roristy odhalit ještě před útokem. Čili co chci říci, sběr dat je jedna věc, ale správná metoda analýzy je zcela zásadní.

Úvahy o zřízení celoevropské tajné služby jsou nejspíš z říše snů. Podstatou tedy zatím zůstává důvěra a schopnost spojenců vzájemně si předávat informace. Panuje taková důvěra i mezi USA a Evropskou unií?

Michael Chertoff: Důvěra k našim evropským spojencům je vysoká. Když jsem zastával úřad ministra pro vnitřní bezpečnost, spolupráce s většinou evropských zemí byla na dobré úrovni. Problémem je, že některé země mají odlišné právní zásady a odmítají některá data vůbec shromažďovat nebo se o ně dělit. Nastavení správného vzorce pro předávání informací tak, aby zároveň nebyly porušovány zákony daných zemí, je složité, ale lze toho dosáhnout.

Teroristické útoky v Paříži a Bruselu jako by zakryly i další hrozby, kterým Evropská unie čelí, ať už jde o agresivní politiku Ruska nebo hrozbu odchodu Británie z Unie.

Michael Chertoff: Rusko záměrně působí problémy a snaží se destabilizovat Evropskou unii a vzájemnou solidaritu mezi členskými zeměmi. A samozřejmě těží z uprchlické krize. Pro mě je nepochopitelná velká míra sympatií části obyvatelstva střední a východní Evropy k Rusku. Země, které byly Sovětským svazem v minulosti okupovány, jako by ztrácely náhled na realitu a nechávají se masírovat ruskou propagandou.

PRO MĚ JE NEPOCHOPITELNÁ VELKÁ MÍRA SYMPATÍ

části obyvatelstva střední a východní
Evropy k Rusku.

Obecně myslím, že západ trochu zapomněl na svou nedávnou minulost a hrozby, kterým čelil. To by se mělo změnit.

Další významný host, který vystoupil na půdě vysoké školy CEVRO Institut, geopolitický stratég George Friedman, ve své nové knize varuje Evropu, že uplynulo sto let od vypuknutí 1. světové války a další je už na obzoru. Vidíte současný vývoj podobně pesimisticky?

Boaz Ganor: Proč se ne bavíme o něčem optimističtějším?!

Pravda je, že už jsme uprostřed 3. světové války. Ale zcela odlišné války. Nemyslím si, že by mělo dojít celosvětově k nějakým velkým válečným konfliktům, jak je známe z minulosti, ve kterých se střetávaly velké armády. Jedná se o válku konceptů. Čelíme totiž válce náboženství. Nejde však o střet mezi náboženstvími, nýbrž o konflikt uvnitř náboženství a dopady na náboženství další. Není to problém jen jednoho kontinentu, jde o globální válku.

Troufnete si předpovědět vývoj v Evropské unii v následujícím desetiletí? Udrží se Unie pohromadě?

MICHAEL CHERTOFF

- byl druhým americkým ministrem pro vnitřní bezpečnost ve vládě George Bushe;
- v tomto období se podílel na vyšetřování napojení útočníků z 11. září na organizaci al-Káida a pracoval na posílení sdílení informací mezi FBI a státními a místními úřady;
- po odchodu z politiky v roce 2009 spoluzaložil poradenskou firmu The Chertoff Group zaměřenou na bezpečnostní konzultace a řízení rizik.

Boaz Ganor: Pocházím ze země proroků a v hebrejštině říkáme, že byste si nikdy neměli hrát na proroky. Takže opravdu netuším, co se stane. Je však jasné, že Evropská unie za deset let bude zcela jinou Evropskou unií, než jak ji známe dnes. Evropská unie čelí zásadním výzvám a myslím, že doktrína, jak k těmto výzvám přistupovat, se bude měnit. Změní se i hodnoty, na kterých sama Unie stojí, a to proto, aby mohla Unie přežít a efektivně se s problémy vyrovnat.